

Sigmaplan

NAJAAR 2017:

Dijkwerken van start tussen Antwerpse forten

Een nieuwe, hogere dijk tussen Fort Sint-Filips en het Fort van Lillo moet Antwerpen en de bedrijventerreinen in de haven beschermen tegen hoge waterpeilen van de Schelde. De eerste fase van deze grootschalige dijkwerken gaat dit najaar in.

Tussen de Westerschelde en de stad Antwerpen is de Schelde een stroom met een sterke getijdenwerking, grote tijverschillen en regelmatig hoge waterpeilen.

Overstromingsgebieden en stevige, hoge dijken zijn een must om wateroverlast door stormvloeden te voorkomen. Hoe hoog een veilige dijk precies moet zijn, dat is vastgelegd in het Sigmaplan. Tussen het Noordkasteel en Fort Sint-Filips hebben we de dijk al hoger gemaakt. Nu richten we onze blik meer naar het noorden: over een afstand van 8 kilometer pakken we de dijk tussen Fort Sint-Filips en het Fort

van Lillo aan. Zo beschermen we de rechteroever, de bedrijventerreinen aan de Scheldelaan en de stad Antwerpen. We delen de dijk op in vier zones. Dit najaar komt zone 4 in beeld, die vanaf de ontpoldering van Lillo naar het zuiden loopt. In deze nieuwsbrief vatten we de dijkwerken nog eens voor je samen en leggen we uit wát een veilige dijk maakt. Blader snel verder!

WATERVEILIGHEID

NATUUR

BELEVING

Welke werken staan op stapel?

[PAGINA 2-3](#)

Waarom is de dijk niet overal even hoog?

[PAGINA 4](#)

Welke werken staan er op stapel?

Vanaf dit najaar verhogen we de dijk tussen de forten van Lillo en Sint-Filips. Waterveiligheid is het sleutelwoord, maar we hebben ook aandacht voor erfgoed en natuurontwikkeling. We gaan aan de slag in vier zones over een afstand van 8 kilometer. Starten doen we in zone 4.

ZONE 1

TIMING: opstart eind 2018 - begin 2019

Erfgoed naast riviernatuur

Ooit een strategisch bolwerk, vandaag een vervuilde ruïne. In het roemrijke Fort Sint-Filips werd jarenlang giftig bedrijfsafval gestort. Het Sigmaphan geeft de site nu een tweede leven. Allereerst moet de grond gesaneerd worden, in samenwerking met het Havenbedrijf Antwerpen. Het fort wordt veilig ingekapseld en zal dus niet toegankelijk zijn. Bovengronds reconstrueren

we de contouren van de bouwwerken die hier in de 16de en 19de eeuw zijn opgetrokken. De dijk verhogen we in een ruime bocht rond het fort.

Stroomafwaarts van het Fort Sint-Filips leggen we een 'kribbe' aan: een korte stenen dam, waarrond zich slikken en schorren zullen vormen. Achter de kribbe trekken we de verhoogde dijk door.

ZONE 2

TIMING: opstart in 2018

Muur beschermt leidingen

De pijpleidingen die in deze zone langs de Schelde lopen, beschermen we op een bijzondere manier. Niet met een dijk, maar met een vaste waterkeringsmuur, die de dijk 2 kilometer lang vervangt. De ingreep heeft twee voordelen: we garanderen waterveiligheid en vergroten samen met het Havenbedrijf Antwerpen de capaciteit van de leidingenstrook.

ZONE 3

TIMING: nog te bepalen

Verhoogde dijk rond sluis

In de zone rond de Van Cauwelaertsluis en de Boudewijnsluis investeren we via een verhoogde dijk in de veiligheid van de omliggende bedrijventerreinen. De werken gaan van start zodra de werken in zone 1 volledig afgerond zijn.

Veerdienst Lillo-Liefkenshoek in de maak

Samen met Havenbedrijf Antwerpen bouwen we binnenkort ter hoogte van Fort Liefkenshoek een nieuwe vlottende veersteiger. Zo kunnen we vanaf de zomer van 2018 een nieuwe veerdienst aanbieden tussen Lillo en Liefkenshoek. Na Hemiksem, Kruibeke en Antwerpen zal de Waterbus ook aan deze steiger halt houden.

ZONE 4

TIMING:

opstart in najaar 2017

Veilige dijkhoogte

Om de Scheldelaan en de bedrijven op de rechteroever te wapenen tegen overstromingen, geven we de dijk een upgrade. We verhogen ze tot 11 meter TAW*, een veilige hoogte die rekening houdt met extreem weer en een stijging van de zeespiegel. Verder veranderen we niets aan het uitzicht van de dijk: het blijft een groene dam begroeid met gras. Ook het jaagpad, waarop het heerlijk wandelen en fietsen is, leggen we na de werken opnieuw aan.

*TAW: Tweede Algemene Waterpassing.

0 meter TAW komt overeen met het gemiddelde laagwaterpeil in Oostende.

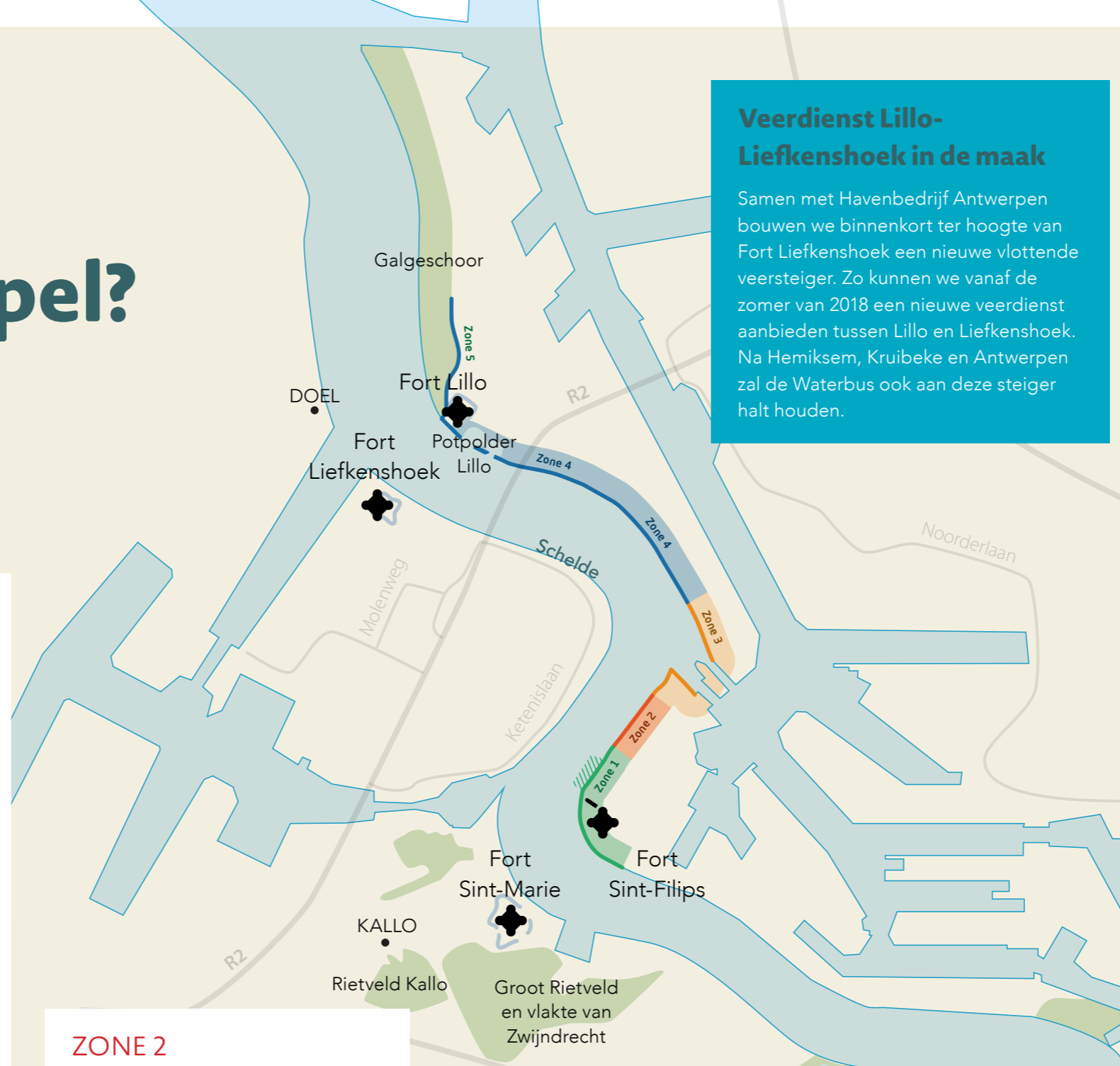

FORT LILLO

TIMING: vanaf 2020

Lillo in bescherming

Rondom Lillo verhogen we de Scheldedijk met 3 meter. Aan het dorp wordt de dijk plaatselijk verlaagd, waardoor het uitzicht op de rivier intact blijft. Momenteel worden de milieueffecten van deze geplande ingreep onderzocht. Tegelijk stemmen we deze plannen af met de stad Antwerpen, dat een masterplan ontwierp voor de herinrichting van Lillo.

Waarom is de dijk niet overal even hoog?

Het Sigmaplan beveiligt Vlaanderen tegen overstromingen en creëert tegelijk waardevolle natuur. Enerzijds leggen we overstromingsgebieden aan langs de Schelde en haar zijrivieren, anderzijds maken we dijken hoger en steviger. In totaal pakken we 645 kilometer aan dijken aan. De hoogte van die dijken hangt samen met de grillige loop van de Schelde.

De Schelde staat onder invloed van het getij van de Noordzee. Twee keer per dag stromen vloedgolven via de Westerschelde het binnenland in. De trechtervorm van de riviermonding zorgt ten noorden van Antwerpen voor een sterke getijdenwerking en dus voor hoog opgestuwd water. Deskundigen hebben berekend hoe hoog de dijken langs de Schelde en haar zijrivieren moeten zijn om een stormtij te weerstaan. Tussen de Westerschelde en Antwerpen gaat het om 11 meter TAW*. Tussen het Noordkasteel en Fort Sint-Filips verhoogden we de dijk daarom met 3 meter, en die hoogte trekken we nu dus door naar het Fort van Lillo.

Lagere dijken stroomopwaarts

Van Antwerpen tot Melle – het deel van de Schelde dat onder invloed staat van het getij – gaan we (via een tussenhoogte

van 8,35 meter TAW) naar een standaarddijkhoogte van 8 meter TAW. De reden? Hoe verder het getij de Schelde indringt, hoe meer het aan kracht en hoogte verliest, omdat de bodem weerstand biedt. Het Sigmaplan stelt de dijkhoogtes daar lokaal op af.

Opgelet!

Tijdens de werken blijft het fietspad langs de Scheldelaan in elke zone toegankelijk. Fietsers dienen op bepaalde plaatsen wel rekening te houden met kruisend verkeer. Wanneer de werken in 2018 in zone 2 van start gaan, voorzien we een omleiding voor fietsers.

Nog in zone 2 zal de parking ter hoogte van het fabrieksterrein van Total aan de Scheldelaan tijdens de werken niet beschikbaar zijn.

*TAW: Tweede Algemene Waterpassing. 0 meter TAW komt overeen met het gemiddelde laagwaterpeil in Oostende.

CONTACT

Meer informatie over het Sigmaproject Dijkwerken vind je op:

www.sigmaplan.be/dijkwerken

Met vragen kun je terecht bij De Vlaamse Waterweg nv

Michaël De Beukelaer-Dossche,
Projectingenieur
michael.debeukelaer-dossche@wenz.be
03 224 67 11

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

De Vlaamse Waterweg nv
Afdeling Zeeschelde-Zeekanaal
Ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
2018 Antwerpen

Redactie

Pantarein in samenwerking met Tractebel
Uitgave november 2017
Gedrukt op gerecycleerd papier

Copyright beelden

De Vlaamse Waterweg nv,
ID / Photoagency, Vilda

